

NEWSLETTER AK HJF - 3/2011

Obsah:

Resumé článků v českém i anglickém jazyce	2
Milan Jelínek, Lucie Turková : Tváře kanceláře.....	3
Josef Zeman : Konec výmluv na osobu blízkou ve světle novely zákona o silničním provozu.....	4 -5
Martina Mazůrková: Krátké zamyšlení nad poslední změnou ve způsobu výpočtu zákonného úroku z prodlení	5 - 6

PRAHA
Sokolovská 49
186 00 Praha 8

+420 225 000 400
+420 225 000 444
recepce@hjf.cz

HRADEC KRÁLOVÉ
Resslova 1253/17a
500 02 Hradec Králové

+420 495 534 081
+420 493 814 911
recepcehk@hjf.cz

Resumé:

V tomto čísle Vám představíme novou rubriku nazvanou: Tváře AK, která bude postupně představovat všechny členy naší kanceláře. Pro všechny, kteří poskytnou rozhovor, je připraveno několik otázek, kde bychom rádi poukázali na fungování kanceláře, ale i na něco se zálib, zájmů a koníčků jednotlivých členů. V tomto čísle se můžete seznámit s JUDr. Milanem Jelínkem, advokátem, partnerem a zakládajícím členem naší kanceláře.

Na úseku vyšetřování dopravních přestupků docházelo v minulosti často k odložení věci z důvodu odkazu na osobu blízkou. Tomu nyní zákonodárce učinil přítrž. Další článek vás seznámí se způsobem, jaký zvolil zákonodárce k vyřešení tohoto problému.

Od července roku 2010 platí nová úprava výpočtu zákonných úroků z prodlení. Po prvním roce aplikační praxe je načase kriticky zhodnotit, zda skutečně přinesla slibované zjednodušení, nebo zda přinesla nové problémy. Na to se zaměřuje třetí článek.

In this issue we start a new series called The Faces Behind Our Company, which will over time introduce all of our colleagues. The questions will cover day-to-day operations of our law firm but also personalities, hobbies and other leisure activities of our people. The first person to be interviewed is JUDr. Milan Jelínek, the founding partner of the Hartmann, Jelínek, Fráňa and partners.

There have been numerous cases of closing the police investigations of traffic offenses due to the widely used defense based on the possibility of refusing cooperation with the police if the alleged perpetrator of an offense was a relative of the car's owner. The Parliament finally decided to put stop to this practise. The next article describes the method that was used to achieve this goal.

In July 2010 a new method of calculating the interest on late payment was introduced into the Czech law. After the first year of using these new rules it is now appropriate to look back and decide if the change has proved its merit. That is the goal of the third article.

TVÁŘE KANCELÁŘE

V tomto čísle Vám představuje novou rubriku nazvanou Tváře AK. Vznikla s naprosto jednoduchým cílem: *poznejte nás lépe*. Většina našich klientů zná prostředí kanceláře a jednotlivé pracovníky pouze po pracovní stránce. Naším cílem je přiblížit Vám prostředí naší kanceláře, poznat lépe jednotlivé členy týmu tak, abychom dokázali v těchto článcích představit jednotlivé osobnosti, které Vám poskytují právní služby nebo tvoří administrativní zázemí. Představení bude probíhat pomocí krátkých rozhovorů, které budou zaměřeny jak na pracovní, tak také na osobní stránku jednotlivých členů. Pokud byste i Vy chtěli položit nějakou otázku někomu z naší kanceláře, nebráníme se! Tyto otázky prosím zasílejte na mail: lacinova@hjfcz s uvedením, komu máme zaslanou otázku položit. Budeme velice rádi, když se s námi do tohoto projektu zapojíte.

První z rozhovorů, který Vám přinášíme, nemohl být s nikým jiným, než s jedním ze zakládajících členů kanceláře Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o. Jedná se tedy o zakládajícího partnera, advokáta, člena komise ČAK pro výchovu a vzdělání, regionálního zástupce ČAK a především člověka, který svoji osobností vychovává celý tým kanceláře. Tímto Vám představujeme JUDr. Milana Jelínka a přinášíme tento rozhovor:

Kancelář vznikla v roce 1990. Mohl byste našim čtenářům ve stručnosti popsat, jak vypadaly začátky advokátní kanceláře?

Stručně to moc nejde, ledaže bych to popsal podle základních stavebních prvků – nový zákon o advokacii účinný od 1.7. 1990, tři starší advokáti a jeden čerstvý po zkouškách, tři kanceláře v 1. patře domu čp. 290 v Mostecké ulici v Hradci Králové hned naproti lidové jídelně a bufetu s názvem Jadran a přezdívkou Šupina, dvě asistentky, vlastně tehdy ještě sekretářky, dva psací stroje, z toho jeden elektrický Robotron, který psal podle otřesů způsobených projíždějícími trolejbusy a za prvních šest měsíců dosažený celkový příjem od klientů ve výši 1 milionu korun.

Pokud srovnáte minulost (tedy založení) a současnost, jaké hlavní změny byste zmínil?

Asi právě v těch hlavních bodech – nový zákon o advokacii s hostujícími a usazenými evropskými advokáty, v naší kanceláři 1 starý advokát, jeden více a jeden méně zkušený, pak dalších 10 chytrých a šikovných, i když méně zkušených advokátů, nejméně 15 advokátních koncipientů, sídlo v Praze a pracoviště v Praze a v Hradci, obě nová a

perfektně vybavená s kvalitními restauracemi a jídelnami v okolí, všude samý počítač, iPad a jPaq, mobilní telefony s internetem, no pro mě už hrůza. Ale ještě spousta krásných, šikovných a pracovitých asistentek, manažerek a účetních, jo a taky jeden ředitel, vlastně už ředitelka.

Kancelář má motto: Lev ve světě práva. Lev je obecně vnímán jako silné, bojovné zvíře. Má kancelář s tímto zvířetem další charakteristické rysy?

Má. Občasnou lenost a ospalost v některých věcech týkajících se organizace, řízení a rozvoje kanceláře.

Mimo jednatelů společnosti jste zároveň i vedoucím právního týmu na hradeckém pracovišti. Mohl byste ve stručnosti popsat fungování Vašeho právního týmu:

Náš tým při své práci využívá výhod personálního obsazení, tedy mých životních a trochu i odborných zkušeností a rozsáhlých znalostí mládí a jeho ochoty se vzdělávat a jeho umění nakládat s moderními technologiemi ku prospěchu naší odborné úrovně. Tohle krásné a praktické spojení si připomínáme na pravidelných pondělních týmových posezeních.

Objevila se v poslední době, ve Vašem týmu, nějaká zajímavá kauza (například něco úsměvného), kterou tým řešil a kterou byste mohl přiblížit čtenářům?

Každá klientská věc může být úsměvná a nebo smutná, i když jde o věc vážnou a nebo od základu bláznivou. Často jde o okamžiky zcela nečekaných reakcí klientů a nebo protistran. Na nic konkrétního si ale teď hned nevzpomenu. Příběhy, které stojí za vyprávění si vybavím zpravidla po druhém deci vína a je-li víno dobré a je ho víc, jde to vybavování samo. Jenže teď tady žádné není, takže ...

Z Vašich zájmů je známa záliba, která se týká vína. Máte v pěstování vína nějaké vyšší ambice?

Víno rád mám. Mám rád víno jako nápoj, mám ho rád jako rostlinu, líbí se mně vinohrady a vyprávění o výrobě vína. Založil jsem si vlastní vinohrad s asi 300 keři odrůdy Müller Thurgau a Zweigeltrebe. Nejprve se zdálo, po prvních sklizených úrodách, že mám ty nejvyšší ambice. Pak ale přišla sirka a v posledních třech letech jarní mrazy a tak mou současnou ambicí je alespoň sklídit tolik, aby stálo za to mlet a lisovat a nechat kvasit.

JUDr. Milan Jelínek, advokát

jelinek@hjfcz

Bc. Lucie Turková, výkonná ředitelka

turkova@hjfcz

KONEC VÝMLUV NA OSOBU BLÍZKOU VE SVĚTLE NOVELY ZÁKONA O SILNIČNÍM PROVOZU

Dne 6.9.2011 byl poslaneckou sněmovnou schválen návrh zákona, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Návrh zákona byl vrácen senátem s pozměňovacími návrhy, avšak

poslanecká sněmovna schválila návrh v původním znění a tento tak byl postoupen k podpisu prezidentovi. Dotčená novela zákona o silničním provozu má zavedením objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla za správný delikt dle zákona o silničním provozu do budoucna zamezit výmluvám řidičů na tzv. osobu blízkou.

Za provozovatele vozidla silniční zákon označuje vlastníka vozidla či jinou fyzickou nebo právnickou osobu zmocněnou vlastníkem k provozování vozidla vlastním jménem. Osobou blízkou se pak dle dikce občanského zákoníku rozumí příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel, partner; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní.

V praxi se nezdálo, že např. řidič parkující vozidlo v místě, kde bylo parkování zakázáno, reagoval na oznámení příslušného orgánu o spáchání dopravního prostředku, právě tvrzením (ve drtivé většině případů nepravdivým), že vozidlo řídila a tedy na zakázaném místě odstavila osoba jemu blízká. V důsledku tohoto tvrzení, pak povětšinou docházelo k odložení věci, protože se zkrátka nepodařilo zjistit osobu odpovědnou z protiprávního jednání. Takovýto postup řidičů by však ve světle novely zákona o silničním provozu neobstojí, lépe řečeno neprojde tak snadno jako tomu bylo doposud.

Novela silničního zákona zakotvuje v podobě znění ustanovení § 125f a následujících institut tzv. objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla za správný delikt dle silničního zákona. Je zde tedy nově stanovena obecná povinnost provozovatele vozidla zajistit, aby jeho vozidlo bylo provozováno v souladu s pravidly provozu na pozemních komunikacích. Provozovatel tak bude odpovědný za správný delikt dle uvedeného ustanovení pokud: a) Porušení pravidel bude zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku (kamera, radar) nebo se bude jednat o parkovací delikt. Jde tedy o taková

porušení zákona, u nichž nebude možné přímo při jejich vzniku zjistit totožnost jejich pachatele a jeho následně zjištění bude dosti komplikované. b) Porušení pravidel bude vykazovat znaky přestupku, tedy bude způsobilé k tomu, aby o něm bylo vedeno řízení o přestupku a uložena sankce za přestupek. Tato podmínka je vyjádřením subsidiární povahy správního deliktu provozovatele vozidla ve vztahu k přestupku řidiče vozidla. c) Následkem porušení pravidel není nehoda. Dojde-li k nehodě, má se za to, že je porušení pravidel natolik intenzivní, že musí převážit společenský zájem na potrestání pachatele nehody a to skutečně za její způsobení.

Za takovýto správní delikt bude uložena pokuta, jejíž výše bude stanovena v rozmezí pokuty pro spáchaný přestupek, když ovšem maximální výše takové pokuty nesmí přesáhnout 10.000,- Kč. Sekundární odpovědnost provozovatele je vyjádřena v úpravě tím, že správní delikt provozovatele lze ze strany příslušného obecního úřadu projednat pouze pokud byly učiněny nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nebylo zahájeno řízení o přestupku a věc byla odložena, protože nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě nebo bylo řízení o přestupku zastaveno, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání přestupku prokázáno.

Úprava počítá taktéž se dvěma liberačními důvody. Provozovatel se může odpovědnosti za správní delikt zprostit pokud prokáže, že v době před spácháním přestupku bylo vozidlo, jehož je provozovatelem odcizeno či byla odcizena SPZ, a nebo podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.

Spolu se zavedením správního deliktu provozovatele vozidla je novelou zakotven v určitých případech zvláštní úřední postup, který umožňuje efektivní vyřizování méně závažných přestupků, zjištěných automatizovanými kontrolními zařízeními. Tento postup lze využít u přestupků pokud: 1) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku. 2) porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení. 3) za splnění podmínek uvedených výše v tomto příspěvku pod body a), b), c) a spočívá v tom, že neprobíhá vyšetřování přestupku a bližší zjišťování jeho pachatele, ale provozovatel vozidla je vyzván k dobrovolnému zaplacení určené částky (ve výši blokové pokuty). Dobrovolným zaplacením této částky ve lhůtě 15 dnů dojde k odložení věci a nebyl by projednáván ani přestupek, ani správní delikt provozovatele vozidla. Pokud nedojde k zaplacení částky, správní orgán bude pokračovat v šetření přestupku a při jeho nevyřešení zahájí

řízení o správním deliktu s provozovatelem vozidla. Naznačený postup by mohl být výhodný v konečném důsledku pro obě dvě strany. Správní orgán má takto možnost vyřešit poměrně rychle a nenákladně bagatelní přestupky, zatímco provozovatel se tak vyhne možnému uložení vyšší sankce ve správním řízení, kde by byl navíc stížen povinností uhradit náklady tohoto řízení.

S problematikou litispence se novela vypořádává tak, že po zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla již nelze (s výjimkami) zahájit řízení o přestupku pro stejný skutek. Účinnost novely v části týkající se výmluv na osob blízkou je z důvodu čekání na novou směrnici o řídicích průkazech odložena na začátek roku 2013. Vytváří se proto prostor pro důkladnou odbornou diskusi. Již nyní se objevují laické i odborné návrhy, jak novou úpravu obejít, a je možné, že zákonodárce na to bude v průběhu roku reagovat.

K tématu odpovědnosti provozovatele vozidla se proto nepochybně ještě vrátíme.

Mgr. Josef Zeman, advokátní koncipient
zeman@hjf.cz

KRÁTKÉ ZAMYŠLENÍ NAD POSLEDNÍ ZMĚNOU VE ZPŮSOBU VÝPOČTU ZÁKONNÉHO ÚROKU Z PRODLENÍ

K poslední změně nařízení vlády č. 142/1994 Sb. došlo dne 18. ledna 2010 přijetím nařízení vlády č. 33/2010 Sb., které nabylo účinnosti dne 1. července 2010. Ustanovení § 1 novelizovaného nařízení vlády stanoví, že výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené ČNB pro poslední den kalendářního pololetí, které předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o sedm procentních bodů. Z článku II nařízení vlády č. 33/2010 Sb. vyplývá, že výše úroku z prodlení, k němuž došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto nařízení, tj. přede dnem 1. července 2010, se řídí dosavadními právními předpisy.

Zmíněná novela tak změnila dosavadní princip, dle něž se u delšího prodlení vždy znovu přepočítával úrok z prodlení na základě repo sazby stanovené ČNB a platné k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí. Nově se výše úroku z prodlení stanoví jen jednou, a to na základě repo sazby platné k poslednímu dni kalendářního pololetí, které předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení dlužníka. Z výše uvedeného se tedy podává, že pro výpočet úroku z prodlení z částky, s jejímž splněním se dlužník dostal do prodlení mezi 1. lednem a 30. červnem,

bude rozhodná repo sazba ČNB platná k 31. prosinci předcházejícího kalendářního roku, zatímco pro výpočet úroku z prodlení z částky, s jejímž splněním se dlužník dostal do prodlení mezi 1. červencem a 31. prosincem, bude rozhodná repo sazba ČNB platná k 30. červnu daného roku. Stejně jako nařízení vlády č. 163/2005 Sb. počítá i jeho novela při výpočtu úroku z prodlení s navýšením repo sazby stanovené ČNB o sedm procentních bodů (a tedy o procento méně, než stanoví revidované znění Směrnice). Sazba úroku z prodlení bude po celou dobu prodlení dlužníka neměnná, jak tomu bylo před nabytím účinnosti nařízení vlády č. 163/2005 Sb.

Uvedená legislativní změna není přijímána odbornou veřejností jednotně. Ozývají se hlasy, které jí vyčítají, že nereflakuje vývoj a cenu peněz v čase, jak to činila úprava pro výpočet zákonného úroku z prodlení účinná od 28. dubna 2005, tím, že se opět vrací k fixní sazbě zákonných úroků z prodlení. Kritizována je také skutečnost, že v zájmu zjednodušení formulace žalobního petitu, resp. výroku soudního rozhodnutí, byl zvolen méně spravedlivý způsob výpočtu zákonného úroku z prodlení.

Ministerstvo spravedlnosti svůj nový koncept obhajuje tím, že dosavadní způsob výpočtu zákonného úroku z prodlení činil v praxi potíže, a nový způsob by tak měl přinést výrazné zjednodušení. Doslova uvádí, „že jednodušší úprava je častokrát lepší i z důvodu jednoduššího uplatnění zákonného práva. To, že praxe složitý výpočet úroku z prodlení nepotřebuje, dokazuje i celá řada obchodních smluv, kde je výše úroku z prodlení stanovena zpravidla jednoduchým mechanismem platným po celou dobu prodlení (např. ve výši 0,05 % za každý den prodlení).“

Osobně se domnívám, že kritice obsažené shora je třeba dát za pravdu. Výkladové a formulační problémy, které vyvstaly v souvislosti s účinností nařízení vlády č. 163/2005 Sb., odstranilo stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 19. dubna 2006, sp. zn. Cpjn 202/2005, v němž tento poskytl podrobný návod jak postupovat při formulaci žalobního petitu, resp. výrokových vět, stran úroků z prodlení splatných v budoucnu. Jelikož bylo uvedené stanovisko širokou veřejností akceptováno a způsob formulace proměnlivé výše úroku z prodlení se již zaužíval, nevidím důvod, proč právní úpravu stran způsobu výpočtu zákonného úroku z prodlení měnit. Netřeba zdůrazňovat, že právě v oblasti občanskoprávních vztahů by „spravedlivější“ způsob výpočtu zákonného úroku z prodlení, reflektující změny ve vývoji repo sazby, byl více než na místě.

Rovněž je třeba si v dané souvislosti položit otázku, zda-li zákonodárcem zvolená formulace, že výše úroku

z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené ČNB pro poslední den kalendářního pololetí, které předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení, není spíše než záměrem nedopatřením vyplývajícím z doslovně přejatého textu obsaženého v čl. 3 odst. 1 písm. d) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/35/ES ze dne 29. června 2000, o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích. Vždyť jaký význam by mělo počítat úroky z prodlení podle repo sazby ČNB platné před tím, než došlo k prodlení dlužníka?! Bohužel s ohledem na relativně krátkou existenci nové právní úpravy zákonného úroku z prodlení zatím neexistuje dostatek literatury či judikatury, jež by na předestřené výkladové a logické nedostatky reagovala a tyto odstraňovala.

Mgr. Martina Mazůrková, advokátní koncipientka
mazurkova@hjf.cz